

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii</p> <p>Pielęgnowanie śpiewu, muzyki i sportu, „Gazeta Ustrońska”, 6 – 12 listopada 1997, nr 45(326) s. 11.</p>		
<p>Ilość stron oryginału</p> <p style="text-align: center;">1</p>	<p>Ilość skanów</p> <p style="text-align: center;">1</p>	<p>Liczba plików publikacji</p> <p style="text-align: center;">1</p>
<p>Autor</p> <p style="text-align: center;">Andrzej Georg</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny</p> <p style="text-align: center;">Urząd Miasta Ustroń</p>	
<p>Miejsce wydania</p> <p style="text-align: center;">Ustroń</p>	<p>Rok wydania / Data powstania</p> <p style="text-align: center;">1997</p>	
<p>Sygnatura</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.)</p> <p style="text-align: center;">Wycinek prasowy</p>	
<p>Wymiary (wys x szer)</p> <p style="text-align: center;">19,3 x 27 cm</p>	<p>Stan zachowania</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p> <p>Artykuł poświęcony obchodom 90. rocznicy powstania Robotniczego Stowarzyszenia Kulturalno – Oświatowego „Siła” w Ustroniu. Józef Pilch opisując dzieje stowarzyszenia autor powołuje się na książkę Józefa Pilcha poświęconą temu zagadnieniu pt. »Robotnicze Stowarzyszenie Kulturalno – Oświatowe „Siła” na Śląsku Cieszyńskim 1908 – 1939»</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce)</p> <p>XX wiek, Józef Pilch, Andrzej Georg, Tadeusz Reger, Ryszard Kunicki, Ustroń, Cieszyn</p>		
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuznia, letnicy itp.)</p> <p>kultura, historia, Śląsk Cieszyński, „Gazeta Ustrońska”, popularyzacja wiedzy, kultura fizyczna, oświata, edukacja, socjalizm, przemysł, robotnicy, Robotnicze Stowarzyszenie Kulturalno – Oświatowe „Siła”, Polska Partia Socjalno – Demokratyczna, PPSD,</p>		
<p>Prawa autorskie</p> <p style="text-align: center;">---</p>		

PIELĘGNOWANIE ŚPIEWU, MUZYKI I SPORTU

W dniu 12 listopada br. będziemy obchodzić 90-tą rocznicę podjęcia uchwały o utworzeniu organizacji, której nadano nazwę Stowarzyszenie Polskich Robotników i Robotnic „Siła”.

Pierwsze lata...

(według książki Józefa Pilcha - Z dziejów Robotniczego Stowarzyszenia Kulturalno - Oświatowego „Siła” na Śląsku Cieszyńskim 1908 - 1939 wyd. Instytut Śląski Opole 1987 r.)

Podczas posiedzenia Polskiej Partii Socjalno - Demokratycznej Galicji i Śląska Cieszyńskiego - Komitetu Obwodowego dla Śląska i Moraw, które odbyło się w Cieszynie w dniu 12 listopada 1907 roku, podjęto uchwałę o utworzeniu organizacji pod nazwą Stowarzyszenie Polskich Robotników i Robotnic „Siła”. Pomysłodawcą powołania organizacji dla młodych robotników był ówczesny czołowy działacz PPSD w Cieszyńsku i Ostrawsku Tadeusz Reger. On też opracował statut „Siły”.

Po roku 1900, gdy w wyniku wielkiego strajku górników polepszyło się położenie mas robotniczych, zaś po 1906 roku w wyniku wprowadzenia dziesięciodniowego dnia roboczego, młodzież robotnicza zaczęła mieć coraz więcej wolnego czasu, zaczęła sama dążyć do tworzenia własnych ognisk życia towarzyskiego, oświatowego i kulturalnego.

Zadania i cele „Siły” zostały sformułowane w § 2 statutu: „Celem stowarzyszenia jest podniesienie poziomu oświaty swoich członków przez udzielanie nauki i urządzanie wykładów,

odczytów oraz dyskusji z dziedziny historii powszechnej, nauk przyrodniczych, prawa, literatury i ekonomii społecznej, z wykluczeniem polityki i religii, jak również przez zwoływanie zgromadzeń i urządzanie zebrań towarzyskich, przez zakładanie bibliotek i przez zaprowadzanie pism fachowych i czasopism. Dalszym jego zadaniem jest podniesienie poczucia artystycznego i zdrowia fizycznego swoich członków przez pielęgnowanie śpiewu, muzyki i sportów, jako to: gimnastyki, jazdy na kole”.

Decyzją z dnia 9 marca 1908 r. (po pięciokrotnym odrzuceniu statutu) ministerstwo spraw wewnętrznych nie zakazało utworzenia stowarzyszenia „Siła”. Stowarzyszenie mogło więc działać. Pierwsze walne zebranie „Siły” odbyło się 21 czerwca 1908 r. W gospodzie Kuchejdy w Cieszynie (przy ówczesnej alei Arcyksięcia Albrechta). W zebraniu uczestniczyło 41 osób. Wybrano pierwszy zarząd główny. Przewodniczącym został dr Ryszard Kunicki działacz PPSD, poseł do parlamentu wiedeńskiego. We władzach stowarzyszenia byli m.in. Tadeusz Reger, dr Henryk Kluszyński, Karol Pustówka, Karol Brzóska i Paweł Lazar. Do pracy przystąpiono z wielkim zapałem. W zawiązywanych kołach zakładano zespoły teatralne, śpiewacze i gimnastyczne. Na drugim walnym zebraniu „Siły”, które odbyło się 1 listopada 1909 r. w Domu Robotniczym w Cieszynie byli przedstawiciele 12. kół. Siła liczyła 15 kół z 738 członkami. Działała w Zagłębiu Ostrawsko - Karwińskim, powiecie bielskim i okręgu czechowickim. Od 1910 roku „Siła” cieszyńska ściśle współpracowała z kołem „Siły” we Wiedniu. Stamtąd otrzymywała instrukcję ćwiczeń gimnastycznych i gier sportowych. Pośrednikami byli postawie socjalistyczni do parlamentu wiedeńskiego.

Stan osobowy od 1920 roku ukształtował się na poziomie 700 - 900 członków. Liczba kół w okresie pełnego rozwoju „Siły” wyniosła około 20. W okresie przed pierwszą wojną

światową najliczniejszy zjazd „Siły” odbył się w 1913 roku w Orłowej, w którym uczestniczyło 91 osób, w tym wszyscy członkowie zarządu głównego w siłackim umundurowaniu. Mundur ten stanowiła popielata sukienka z ozdobnym sznurem, czerwona sportowa koszulka, szara czapka z białą kiścią i pas. Koszt umundurowania wynosił 50 koron a członkowie nabywali mundur sami.

Ze sprawozdania wygłoszonego na tym zjeździe wynika m.in., że zespoły teatralne „Siły” wystawiły 50 przedstawień, zorganizowano 53 bale i 43 odczyty. Liczba kół posiadających bibliotekę wynosiła 10. Sekcje gimnastyczne na wysokim poziomie posiadało 8 kół. Kilka kół posiadało zespoły śpiewacze. Zespoły gimnastyczne kilkadziesiąt razy występowały z okazji imprez organizowanych przez „Siłę”. Pokaz gimnastyczny odbył się także po zjeździe w Orłowej.

Tak wspaniale rozwijająca się działalność „Siły” została zakłócona wybuchem pierwszej wojny światowej.

Siła w Ustroniu

Dnia 5 grudnia 1918 r. Zostało założone Robotnicze Stowarzyszenie Kulturalno Oświatowe „Siła” w Ustroniu.

Do tradycji „Siły”, a zwłaszcza do jej działań w zakresie wychowania fizycznego (sportu i turystyki), nawiązało powstałe w Ustroniu - Towarzystwo Rekreacyjno - Sportowe „Siła”. Powołane zostało na zebraniu założycielskim w dniu 14 stycznia 1992 r. Zarejestrowane zostało jako stowarzyszenie społeczne w dniu 31 sierpnia 1992 r. Obecnie zaliczone do stowarzyszeń kultury fizycznej. Zgodnie z postanowieniami statutu TRS „Siła” szerzy kulturę fizyczną wśród społeczeństwa, pracuje nad rozwojem cnót obywatelskich. Towarzystwo pielęgnuje wszechstronny rozwój fizyczny i umysłowy swoich członków, skupia młodzież i wychowuje ją w duchu szlachetnych idei sportowych. Jest organizatorem sekcji sportowych oraz wszelkiego rodzaju imprez sportowych, tury-

R. Kunicki

stycznych i oświatowych.

W ponad pięcioletniej działalności Towarzystwa powołano 11 sekcji: siatkówki, piłki nożnej, koszykówki, tenisa stołowego, koszykówki na asfalcie, biegacz, biegaczy górskich, narciarzy biegaczy, kolarstwa górskiego, deskorolkarzy i rolkarzy.

Zorganizowano około 200-tu imprez, zawodów i biegów w Ustroniu i innych miejscowościach województwa bielskiego. Zawodnicy „Siły” wzięli udział w wielu zawodach w kraju i za granicą. Byli uczestnikami m.in. wyprawy alpinistycznej w Alpy, kolarzy górskich w Himalaje, wyjazdów narciarzy na Bieg Wazów w Szwecji, Marcialongę we Włoszech, biegaczy na supermaratony i maratony w Biel w Szwajcarii i Berlinie w Niemczech.

Działacze TRS „Siła” w Ustroniu chcą uczcić 90-tą rocznicę powołania cieszyńskiej „Siły” rocznymi obchodami. Rozpoczną wieczornicą w dniu 10 listopada br. w kawiarni „Basenowa” w Ustroniu następnie w dniach od 9 - 10 marca 1998 r. organizują wystawę i sympozjum, by zakończyć pokazami i turniejami w dniach od 4 do 6 grudnia 1998 r.

W związku z tym, poszukują wszelkich pamiątek związanych z działaniami cieszyńskiej „Siły”, proszą o kontakt działaczy, osób mogących przekazać informacje na temat działań „Siły” nasz adres: TRS „Siła” Ustroń, Rynek nr 1, 43-450 Ustroń, tel./fax. (0-33) 54-23-91.

Andrzej Georg

